

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1464/2024
31.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Гордане Којић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Љушића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Аранђеловцу К 119/23 од 02.04.2024. године и Вишег суда у Крагујевцу Кж1 258/24 од 19.07.2024. године, у седници већа одржаној 31.10.2024. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Љушића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Аранђеловцу К 119/23 од 02.04.2024. године и Вишег суда у Крагујевцу Кж1 258/24 од 19.07.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Аранђеловцу К 119/23 од 02.04.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. Кривичног законика, за које му је изречена условна осуда, којом му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) месеци, која се неће извршити уколико окривљени за време проверавања у трајању од 2 (две) године од дана правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело и осуђен је на новчану казну у износу од 100.000,00 динара, коју је окривљени дужан да плати у року од 3 месеца, рачунајући од дана правноснажности пресуде, с тим што је одређено да ће суд, уколико окривљени наведену новчану казну не плати у остављеном року, исту заменити казном затвора, тако што ће за сваких 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Према окривљеном је на основу одредбе члана 348. став 6. у вези члана 87. Кривичног законика, изречена мера безбедности одузимања предмета наведених у изреци пресуде, који су од окривљеног одузети по потврди о привремено одузетим предметима ПС Аранђеловац од 13.02.2020. године.

Истом пресудом окривљени је обавезан да суду на име паушала плати износ од 10.000,00 динара, а на име трошкова кривичног поступка исплаћених из буџетских средстава суда износ од 11.000,00 динара, све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу Кж1 258/24 од 19.07.2024. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости је благовремено поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Марко Љушић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 1) и 2) ЗКП у вези одредбе члана 9., 16., 114., 131. став 2., 156., 160., 150. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе. Такође је предложио да се окривљеном надокнаде трошкови кривичног поступка и да се „извршење правноснажне пресуде одложи односно прекине“.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Бранилац окривљеног АА у захтеву истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, наводећи да се побијане пресуде заснивају на доказима на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку не могу заснивати и као незаконите доказе, наводи потврду о уласку у стан и друге просторије Ку 295/20 од 13.02.2020. године, извештај о извршеном претресању Ку 295/20 од 13.02.2020. године, потврду о привремено одузетим предметима ПС Аранђеловац од 13.02.2020. године, извештај о форензичком прегледу лица места Кт 206-73/2020 од 19.02.2020. године, који је сачињен неколико дана након претресања и записник о саслушању окривљеног пред ПС Аранђеловац од 13.02.2020. године.

У вези са тим, бранилац, интерпретирајући при томе, одредбе чланова 9, 16. став 1, 150. и 156. став 2. и 7. ЗКП, наводи да су наведени докази прибављени на незаконит начин, јер је доказна радња претресања стана и других просторија, обављена без наредбе и без присуства два пунолетна грађанина као сведока, а окривљени није поучен о праву на браниоца, односно да бранилац може присуствовати претресању, посебно имајући у виду да из списка предмета не произилази где је окривљени био за време обављања те радње. Такође, захтевом бранилац указује да у потврди о уласку у стан, није унета поука о праву на браниоца и да исту није потписао окривљени, већ ББ, која није држалац стана ни помоћног објекта у коме је вршено претресање. Надаље, бранилац истиче да је записник о саслушању окривљеног пред ПС Аранђеловац, незаконит доказ, јер исти ни тада није

поучен о праву на браниоца, те наводи да је прибављању наведених доказа претходило мучење окривљеног у полицијској станици, о чему сведочи достављена медицинска документација, па је тако и потврда о привремено одузетим предметима од окривљеног прибављена на незаконит начин и то применом тортуре и мучења окривљеног у ПС Аранђеловац. Како према ставу браниоца, није постојао правни основ за поступање полиције односно за претресање стана и других просторија окривљеног, самим тим предметни записник о претресању, као и сви други докази који су из тог претресања произашли, представљају незаконите доказе, које је требало издвојити из списка. У вези са наведеним, бранилац у захтеву наводи да су докази на које се затевом указује, незаконити и из разлога што у току поступка није здружен Кппр спис, иако је такав налог дат писарници на записнику о главном претресу од 10.07.2023. године.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА су неосновани, из следећих разлога:

Претрес стана и других просторија окривљеног АА, у селу ..., Општина Аранђеловац, обављен је дана 13.02.2020. године, од стране полицијских службеника ПС Аранђеловац, који су поступали по пријави случаја насиља у породици, уз сагласност ББ, супруге окривљеног, дакле члана породице, која према одредбама Закона о основама својинскоправних односа има својство једног од држалаца стана и других просторија. Ово је констатовано у потврди о уласку у стан и друге просторије ПС Аранђеловац од 13.02.2020. године, коју је потписала ББ, без примедби, као и у извештају о извршеном претресању стана без наредбе ПС Аранђеловац Ку број 295/20 од 13.02.2020. године, који је насловљен судији за претходни поступак Основног суда у Аранђеловцу.

Одредбом члана 158. став 1. тачка 1) ЗКП, која је као основ претресања означена у свим поменутих исправама, је прописано да јавни тужилац или овлашћена службена лица полиције могу изузетно, без наредбе суда ући у стан и друге просторије и без присуства сведока предузети претресање стана и других просторија или лица која се ту затекну уз сагласност држаоца стана и друге просторије.

Сходно томе, а како је претрес стана и других просторија, у конкретном случају, извршен уз сагласност држаоца стана, што је услов примене члана 158. став 1. тачка 1) ЗКП, а држалац је без примедби потписао записник, а о чему је сагласно члану 160. ЗКП обавештен судија за претходни поступак Основног суда у Аранђеловцу, то је по оцени Врховног суда, а супротно наводима захтева за заштиту законитости, радња претресања предузета у складу са одредбом члана 158. ЗКП.

При томе, Врховни суд је оценио као неосноване и наводе захтева у делу у коме се наводи да је повређена одредба члана 156. став 2. ЗКП, из разлога што окривљени приликом претреса стана није поучен о праву да узме браниоца, који има право да присуствује доказној радњи, ставља предлоге и приговоре на изведену радњу, с обзиром да је претресање извршено у складу са одредбом члана 158. ЗКП, док се примена одредбе члана 156. став 2. ЗКП везује за радњу претресања на основу наредбе. При томе, ни држалац стана није захтевао присуство браниоца у конкретном случају.

Имајући у виду да је, по оцени овог суда, претресање стана и других просторија извршено у свему на законит начин, то су самим тим и докази који су проистекли из наведене доказне радње законити докази.

Наиме, потврда о привремено одузетим предметима од 13.02.2020. године, коју је окривљени потписао без примедби, сачињена је у свему у складу са одредбама члана 147., 150. и 286. ЗКП, те иста не представља незаконит доказ у смислу навода захтева, како по својој садржини, тако ни по начину прибављања. При томе, наводи браниоца којима се оспорава потпис браниоца на предметној потврди, нису од утицаја на законитост наведене потврде, имајући у виду да потпис окривљеног на потврди није неопходан, тим пре, што лице које је наведено у потврди као лице од кога се одузимају ствари исту може и да одбије да потпише, при чему сам потпис на потврди о привремено одузетим предметима, не представља изјаву окривљеног о предаји ствари - предмета које има у притежању, нити признање о извршеном кривичном делу, већ доказ - потврду, о томе који предмети, када, од кога и по ком законском основу су одузети.

Поред овога, по налажењу Врховног суда, а како су у конкретном случају радници полиције поступали у складу са овлашћењима прописаним чланом 286. ЗКП који, између осталог, прописује и дужност полиције да ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, открију и обезбеде трагове кривичног дела и предмете који могу послужити као доказ, о којим предузетим радњама је састављен извештај о форензичком прегледу лица места МУП РС, ДП, ПУ Крагујевац, ПС Аранђеловац, број КТ 206-73/2020 од 19.02.2020. године, који ни сам по себи нити по начину прибављања није у супротности са одредбама ЗКП и насупрот наводима захтева, представља законит доказ, који се може користити у кривичном поступку, при чему околност да је у истом, наведено да је сачињен неколико дана након извршеног претреса, није од утицаја на његову законитост.

По оцени Врховног суда, наводи браниоца окривљеног којима се указује да је записник о саслушању окривљеног пред ПС Аранђеловац од 13.02.2020. године, незаконит доказ, јер окривљени том приликом није поучен о праву на браниоца, су без утицаја на законитост и правилност побијаних пресуда, имајући у виду да извођење доказа читањем наведеног записника, није ни предложено, нити такав записник постоји у списима, па самим тим није ни могао бити прочитан од стране првостепеног суда у доказном поступку.

И наводи браниоца којима се истиче да су докази незаконити јер у току поступка није здружен Кппр спис, иако је такав налог, уколико их има, дат писарници на записнику о главном претресу од 10.07.2023. године, су оцењени као неосновани и без утицаја на законитост и правилност побијаних пресуда, имајући у виду да је претресање обављено без наредбе, а на основу потврде о уласку у стан и друге просторије уз сагласност држаоца стана.

Врховни суд је као неосноване оценио и наводе браниоца окривљеног, којима се истиче да је прибављању доказа, на које као незаконите указује бранилац у поднетом

захтеву, претходило мучење окривљеног од стране полицијских службеника ПС Аранђеловац и примена нечовечног и понижавајућег поступања, односно силе, претње и принуде према окривљеном, чему у прилог говори медицинска документација о задобијеним повредама. Наиме, по оцени Врховног суда, из доказа изведених током поступка не произилази основаност ових навода, а достављена медицинска документација, се не може довести у везу са наводним мучењем окривљеног од стране полицијских службеника, имајући у виду да су лекарски извештаји сачињени дана 16. и 18.02.2020. године, дакле неколико дана након предузимања службених радњи полицијских службеника - претресања стана и других просторија окривљеног и сачињавања потврде о одузетим предметима. При томе из списка произилази да је окривљени потврду о одузетим предметима потписао без примедби дана 13.02.2020. године, а током целог кривичног поступка је негирао извршење кривичног дела и бранио се на начин на који сматра да је најповољнији за њега, при чему, окривљени и бранилац током редовног и жалбеног поступка, нису доставили релевантне доказе да је у поступку унутрашње контроле утврђено да је према окривљеном примењена сила која се може довести у везу са предметним догађајем, како су то правилно нашли и нижестепени судови. Ово посебно када се има у виду да је окривљени у овом поступку први пут саслушан више од 7 месеци након критичног догађаја, на записнику сачињеном пред јавним тужиоцем дана 30.09.2020. године, који је коришћен у предметном кривичном поступку.

Дакле, имајући у виду све напред наведено, наводи браниоца окривљеног АА, којима се истиче да је приликом доношења побијаних пресуда учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, од стране Врховног суда, оцењени су као неосновани.

Поред овога, бранилац у захтеву указује на неразумљивост изреке правноснажне пресуде, те надаље наводи да су у образложењу пресуде наведени бројеви потврда о привремено одузетим предметима под другим бројем и под другим датумом, па је нејасно на кога се те потврде односе. По оцени Врховног суда, ови наводи браниоца представљају битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438 став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП, које повреде бранилац и наводи као разлог подношења захтева.

Осталим наводима захтева бранилац оспорава околности које је суд имао у виду приликом одмеравања новчане казне окривљеном, уз истицање да је у ту сврху, морао да прибави податке о примањима окривљеног, износећи сопствени став, да би плаћање новчане казне на коју је осуђен, окривљеном угрозило егзистенцију. По оцени Врховног суда, ови наводи представљају повреду одредбе члана 441. став 1. ЗКП.

Такође, бранилац у захтеву наводи, да суд приликом доношења одлуке о трошковима поступка, није имао у виду да је окривљени социјални случај, због чега је морао бити ослобођен обавезе плаћања трошкова кривичног поступка, чиме указује на повреду одредбе члана 440. ЗКП.

Међутим, како битна повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11. и став 2. тачка 2) ЗКП и повреде одредби чланова 440. и 441. став 1. ЗКП, не представљају законом прописане разлоге за подношење захтева за заштиту законитости

окривљеном преко браниоца, то се Врховни суд, у разматрање и оцену ових навода браниоца, није упуштао.

Из напред наведених разлога, Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Светлана Томић Јокић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић